

ВОДИЧ ЗА ПОЛАЗАК У ПРВИ РАЗРЕД

ПОЗДРАВНА РЕЧ

Драга децо,

Ви сте сада она најпоноснија и најстарија "екипа" из вртића, која све зна и која помаже млађима од себе. Жао нам је што не можемо да се дружимо, играмо и учимо у нашим вртићима, али проћи ће и овај вирус и ви ћете поново бити са својим другарима и васпитачима.

Пошто сте ви сад велики, знате да ове године крећете у први разред и ми смо сигурни да сте јако поносни на то, и да једва чекате. Било нам је лепо дружити се све ове године са вама. Заувек ћемо се сећати сваког од вас, а када пођете у школу, свратите до вашег вртића да видите ваше васпитаче и млађе другаре...увек сте нам добродошли.

Поштовани родитељи,

За све нас који радимо са децом и који се бавимо својом децом ова новонастала ситуација је једно ново искуство и огроман изазов. Знамо из искуства да су предшколци најбројније групе увек у сваком вртићу, јер се плашите да дете својим неоправданим одсуством не изгуби "наставу". Да будемо искрени, нама, као стручним сарадницима и васпитачима који раде са вашом децом, много више треба да охрабriamo и подржимо родитеље деце, која крећу у први разред, него саму децу. Деца су деца, и њима је поента живота тренутно само игра, и добро је што је тако. Разумемо, наравно, и ваше стрепње и страхове везане за упис и полазак у први разред јер полазак у школу представља, заиста, једну велики прекретницу и у вашем и у животима ваше деце.

У овом тексту покушаћемо да вам на лак и једноставан начин дамо одређене информације, сугестије и конкретне савете, на који начин да учините полазак у школу као лепо искуство за памћење, а стрес сведете на минимум.

ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

Припремни предшколски програм остварује се као програм припреме за полазак у Основну школу, у овиру предшколског васпитања и образовања. Остварује се са децом у години пред полазак у школу.

У нашем систему предшколства постоје два вида и то ЦЕЛОДНЕВНИ и ПОЛУДНЕВНИ или како се то код нас популарно каже "Мала школа", а ту су укључена деца која иду по четири сата дневно. Мале школе се организују у оквиру наших вртића или у оквиру Основних школа.

Да би смо помогли вама, драга децо, и вашим родитељима, ми смо одлучили да напишемо овај наш мали Водич за упис у први разред. Можда и не знате баш све нас, који радимо у вашим вртићима. Ви најбоље познајете ваше васпитачице, а понекад видите и неке друге "тете" или "чике", који дођу да вас виде и причају са вама. То су логопеди, педагози, психолози и сви ми који се трудимо да вам у вртићу буде лепо, да постанете најбољи другари и да нам будете сретни и разиграни.

Зато би смо замолили ваше маме и тате да, заједно са вама, прочитају шта ће се десити у септембру, када буде време да будете ПРВАЧИЋИ. Ми смо због вас зато изабрали лепе слике, па питајте маме и тате да вам објасне све што вам буде нејасно, баш онако као кад сте радознали у вртићу, и за све што не знате питате ваше васпитаче.

Надамо се да ћете уживати читајући и да ће вам све бити јасно и лепо објашњено.

А сада слушајте пажљиво...

ПОЛАЗАК У ПРВИ РАЗРЕД

Полазак у први разред Основне школе је велики тренутак у животу целе породице, а посебно за дете које се прво суочи са новим правилима понашања, новим лицима, простором ... Све то представља велику промену, и на неки начин је први велики корак на путу ка зрелости.

Спремност за школу није изолована вештина, већ комбинација целокупне развојне зрелости, карактеристика и вештина детета које олакшавају прилагођавање новим околностима и специфичном начину учења.

У раном добу детета учење је, пре свега, спонтано, а затим у условима организованог предшколског образовања комбинација спонтаног и реактивног учења.

Поред физичких карактеристика, важне су и когнитивна, социјална и емоционална зрелост, језичке и комуникацијске вештине, вештине решавања проблема, креативно размишљање, као и опште познавање света у коме дете одраста.

Наравно, важно је узети у обзир индивидуалне разлике и имати на уму да свако дете има своје снаге и слабости.

Важност родитељске подршке у свим аспектима развоја

Притисак око припреме за школу може узнемирити многе родитеље:

„Да ли моје дете зна слова?“,

„Да ли говори енглески?“,

„Може ли дуго да седи?“

- то су све питања која родитељи себи постављају.

Међутим, ово није „вежба“, „школовање“, „припрема“ или интензивни развој одређене вештине.

Данас сваки трогодишњак зна да ће једном ићи у школу, а фокусирање на следећу фазу развоја са компетентним или старијим вршњаком и одраслом особом је део одрастања.

Дете живи у друштву и спонтано учи о будућности: научиће да вози бицикл без помоћних точкова, научиће пливати, одрасти ће, моћи ће писати ... и ићи ће у школу након свог шестог рођендана.

Деца виде друге око себе, у породици и у вртићу. Уче да су њихови родитељи, браћа и сестре, као и други одрасли људи, ишли у школу и да је школа место учења и део живота.

Важно је да дете има подршку у свим аспектима развоја и важне информације одраслих у складу са годинама, да одрасте у условима који погодују развоју социјалних вештина и емоционалне зрелости, као и да развија односе у којима ће се осећати сигурно.

Осим ако постоје одређене потешкоће у неком развоју, о циљаној припреми за школу се не сме издвајати или говорити - то је део укупног развојног пута.

ПРЕПОРУКЕ ЗА РОДИТЕЉЕ

- Разговарајте са својим дететом о школи као месту за учење и живот са децом и наставницима.
- Не стварајте слику идеалног учитеља, већ стварне особе која помаже и брине о деци.
- Не плашите дете школом, помозите му да развије позитиван став према школи и наставницима.
- Са дететом набавите школски прибор, трудите се да створите угодну атмосферу. Пре првог разреда заједно напишите име у свеске и дизајнирајте радни простор са дететом.
- Покажите понос, реците свом детету да имате поверења у његове или њене способности и да сте уз њега ако му треба помоћ. Разговарајте о начинима на који вас може замолити за помоћ, ко му други може помоћи када нешто не разуме или има проблем.
- Не учите са дететом, већ будите доступни ако им треба помоћ. Од првог дана школе, нека то буде његово место и његов живот.

- Правовремено разговарајте са дететом о свим дневним променама које следе и како ће се оно њима прилагодити: променама ритма и навика, одласку у школу, самосталности . Можете унапред да играте неке ситуације, да вас дете води у активностима: нпр. откључавање врата, прелазак пута, тражење помоћи. Договорите правила заједно.
- Вежбајте са дететом пут до школе, упознајте га са људима који ће се бринути о њему за време вашег одсуства. Проверите да ваше дете зна важне информације: вашу кућну адресу, бројеве телефона, где радите и слично.
- Будите подршка детету, не само у првим данима него и касније. Поред тога што сте му извор сигурности, можда ћете требати да га заштитите и од неких ситуација са децом и одраслима. Дајте им до знања да вам се могу обратити за помоћ ако ствари пођу по злу.
- Покушајте да не критикујете много , немојте рећи свом детету да не ради добро и да може боље. Свако дете, посебно млађе, чини најбоље што може. Замислите како бисте се ви осећали након сваког испуњеног задатка за који неко каже да сигурно може боље ...

Уколико већ нисте, уведите своје дете у школски објекат у који ће ићи. Крените у уобичајену шетњу или игру у парку, посветите се обиласку школе и покажите детету место које ће му бити „други дом“. Кроз приче о свакодневним активностима, упознајте дете са животом и дружењем у школи и помозите му да лакше прихвати чињеницу да мора рано да устане и буде одвојено од куће на неколико сати.

ШКОЛСКА АТМОСФЕРА У КУЋИ

Последњих дана августа направите атмосферу код куће. Прочитајте риме и приче о школи, реномиране научнике, слушајте музику за децу на тему школе и разговарајте више о свему што септембар доноси. Укључите своје дете у све припреме његове собе за почетак школске године: опремање првог стола, едукативне играчке, замена намештаја итд.

Питајте своје дете шта мисли и осећа о новој школској години. Тестирајте своје знање и заједно испланирајте шта ћете научити у наредном периоду.

Направите сјајан зидни календар за септембар и запишите на њему оно што имате. У септембру поставите детету велик планер на истакнуто место и закажите редовне догађаје - родитељске састанке, куповине, прегледе, фризуре, сервис аутомобила и све остало што има мање или више везе са новом школском годином. Мала деца ће врло радо цртати активности за које им кажете да цртају на великом комаду папира на зиду, тј. вертикалној подлози.

ПРИПРЕМА ШКОЛСКОГ ПРИБОРА

Због гужви у књижарама, куповина школског прибора може бити једна од непожељнијих активности за све родитеље. Одаберите доба дана (углавном ујутро) када је на овим местима најмања гужва и направите заједничку авантуру куповине.

Чињеница да ће дете изабрати свеске, бојице, торбу заједно са вама, учиниће школу ближом и сигурнијом у његовој свести. На овај начин ће знати да је школа заиста близу и да би све припреме требали схватити озбиљно. За децу која крећу у вртиће важи исто правило. Укључите их у чување мањих торби и њиховог садржаја, паковање резервних пелена, гардеробе, куповину патика и све што спремите за њихову Малу школу. Са малом децом разговарајте о редовном одласку у вртић, сваког дана и вечери, о томе како ће им бити лепо и забавно, како ће упознати нове другаре - укратко, све оно што утиче на вољу деце да 1. септембра пођу у вртић са осмехом.

ПЛАНСКО РАНИЈЕ ОДЛАЖЕЊЕ У КРЕВЕТ

Након одмора, када одлазите у кревет у касним вечерњим сатима, ниједно дете неће желети да обуче пиџаму од 20 до 21 час.

Већина родитеља на тврдњу; „Морате рано ићи у кревет да бисте сутра устали рано“ - добијају одговор; „ Не брини, устајем! “- иако сви знамо како то рано устајање изгледа.

Да би сте избегли сузе и целодневну нервозу у првим данима прилагођавања раном устајању и школи, предлажемо вам да ПЛАНИРАТЕ одлазак у кревет.

Шта то значи? Сваког дана крећите у кревет пола сата унапред.

Ово ће вам променити распоред спавања за неколико сати у само неколико дана и помоћи вашем детету да једноставније устане првог септембра и уклопи се у своју школску рутину. Изненадне промене и велике разлике у сатницама код деце изазивају отпор и огорчење, али временска разлика од пола сата неће у великој мери утицати на вечерње активности, које су следеће на листи за реорганизацију.

РЕОРГАНИЗАЦИЈА ВЕЧЕРЊИХ АКТИВНОСТИ

Полако откажите касна окупљања и посете, касне вечере и уместо тога уредите вечерње купке, фризури, читање, слагалице, цртање, као и друге активности које смирују дете и припремају га за спавање. По једна препоручена активност сваке вечери до школе - и лакше је устати рано 1. септембра.

ОГРАНИЧЕЊЕ ВРЕМЕНА ЗА ГЛЕДАЊЕ У ЕКРАНЕ / Само лични пример /

Након лета пуног цртаних филмова, садржаја који су доносиле апликације, таблети, епизоде и рачунарске игре, врло је тешко рећи "НЕ, НЕ ВИШЕ" на све то. Данашња деца су генерација која је одрасла уз технологију и деци је немогуће потпуно забранити коришћење савремених технолошких направа, али време и начин употребе треба смањити.

Успоставите временско ограничење коришћења модерне технологије за све укућане (телефони, компјутери, ТВ, и сл.), тако да ваше дете не осећа да нешто браните или дозвољавате, а да се ви сами не придржавате правила. И даље поштујте њихове омиљене цртане филмове и њихове термине. Уместо екрана, понудите свом детету разне забавне и поучне играчке, књиге, позовите пријатеље, изађите напоље, играјте друштвене игре.

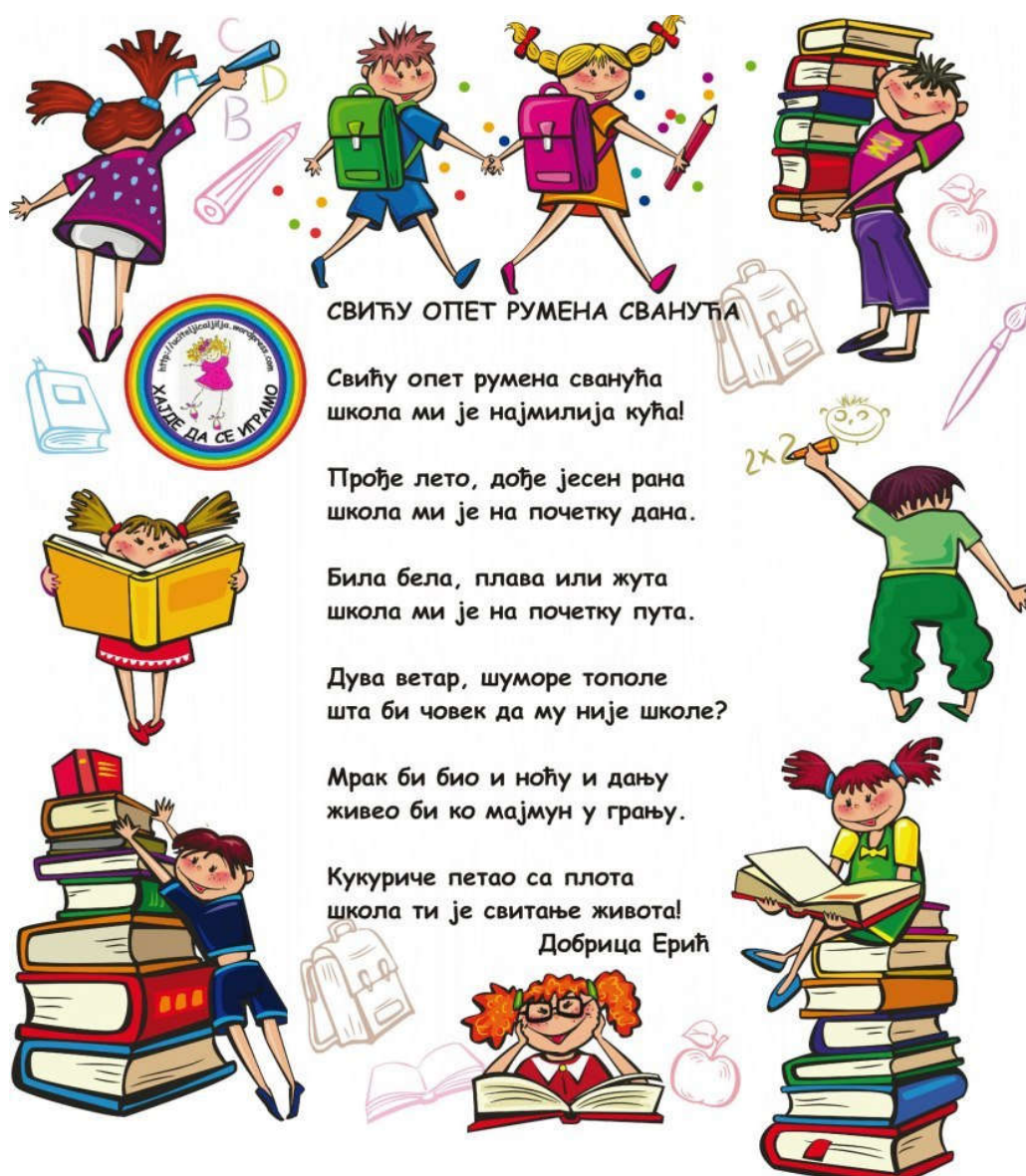
Драга децо,

желимо вам срећу на новом и великом путу којим једва чекате да кренете. Никада не заборавите све оно што смо вас учили у вртићу, будите добри другари и слушајте маме и тате.

Драги родитељи,

и вама, као и вашој деци, желимо пуно среће и успеха у даљем животу и школовању, и што је најбитније - чувајте се и будите здрави.

СРЕЋНО ВАМ БИЛО !

Тим стручних сарадника,

ПУ Звездара, Београд 2020.